

Najważniejsze zmiany przepisów obowiązujące od 2016 roku

Od stycznia 2016 r. wejdą w życie nowe przepisy z prawa pracy, które wprowadzą coroczne zmiany m.in. w postaci podwyższenia minimalnego wynagrodzenia za pracę, a także zmiany w zakresie zawierania umów o pracę na czas określony, mające na celu stabilizację sytuacji wieloletnich pracowników.

Ponadto ustawodawca przewidział dalsze zmiany w zakresie uprawnień dla kierowców, a także serię zmian z zakresu świadczeń rodzinnych. Nowością jest wprowadzenie świadczenia rodzicielskiego dla osób, które w okresie

po urodzeniu dziecka nie nabyły prawa do urlopu macierzyńskiego. Jednak z punktu widzenia samorządu jedną z najważniejszych zmian w prawie jest wejście w życie od nowego roku ustawy o związkach metropolitalnych.

Przegląd najważniejszych zmian z podaniem opisu zmiany i jej podstawy prawnej

Przedmiot	Opis zmian	Podstawa prawna
Prawo pracy		
Zmiana wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę	Od 1 stycznia 2016 r. pracownicy zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy otrzymają za nią minimum 1850 zł brutto .	rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r.
Wynagrodzenie pracownika w pierwszym roku pracy	Wysokość wynagrodzenia pracownika w pierwszym roku jego pracy nie może być niższa niż 80% wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, czyli 1480 zł .	art. 6 ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę
Ubezpieczenia społeczne i zdrowotne		
Minimalna podstawa wymiaru zasiłku chorobowego	Podstawa wymiaru zasiłku chorobowego dla pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy nie może być niższa od kwoty minimalnego wynagrodzenia po odliczeniu kwoty składek na ubezpieczenia społeczne. Dlatego minimalna podstawa zasiłku chorobowego w 2016 roku wynosi: <ul style="list-style-type: none"> ● 1596,36 zł – dla pracownika zatrudnionego powyżej jednego roku (1850,00 zł – 13,71%), ● 1277,01 zł – dla pracownika zatrudnionego w pierwszym roku pracy (1480,00 zł – 13,71%). 	art. 92 § 2 ustawy z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (dalej: k.p.), art. 45 ust. 1 ustawy z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa
Prawo pracy		
Umowy na czas określony	Okres zatrudnienia na podstawie umowy na czas określony, a także łączny okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony zawieranych między tymi samymi stronami stosunku pracy nie może przekraczać 33 miesięcy, a łączna liczba tych umów nie może przekraczać trzech. Jednocześnie nadal zachowano możliwość zatrudnienia pracownika na okres próbny, który poprzedza wskazany limit trzech umów. Zmiana wpływa korzystnie na sytuację wieloletnich pracowników wciąż zatrudnianych na czas określony na umowy wieloletnie. Zapisu tego nie stosuje się do umów o pracę zawartych na czas określony: 1) w celu zastępstwa pracownika w czasie jego usprawiedliwionej nieobecności w pracy,	art. 25 ¹ § 1 k.p.

Przedmiot	Opis zmian	Podstawa prawna
	<p>2) w celu wykonywania pracy o charakterze dorywczym lub sezonowym,</p> <p>3) w celu wykonywania pracy przez okres kadencji,</p> <p>4) w przypadku gdy pracodawca wskaże obiektywne przyczyny leżące po jego stronie – jeżeli ich zawarcie w danym przypadku służy zaspokojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy.</p> <p>O przedłużeniu obowiązywania umowy terminowej należy jednak zawiadomić okręgowego inspektora pracy, a sama przyczyna odstąpienia musi być wskazana już w umowie o pracę.</p> <p>Niepowiadomienie okręgowego inspektora pracy skutkuje karą grzywny określoną w przepisach k.p. od 1 tys. do 30 tys. zł.</p>	
Okresy wypowiedzenia	<p>Zrównane zostają okresy wypowiedzenia umowy o pracę zawartej na czas określony i na czas nieokreślony i są one uzależnione od okresu zatrudnienia u danego pracodawcy.</p> <p>Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że pracodawca, ustalając długość wypowiedzenia pracownika zatrudnionego na czas określony, nie ma obowiązku uwzględnienia zatrudnienia, które miało miejsce przed wejściem w życie nowelizacji do k.p.</p> <p>Jednocześnie dezaktualizacji ulega obowiązujący dotąd art. 33 k.p., zgodnie z którym umowy na czas określony mogą podlegać wypowiedzeniu, jeżeli strony w umowie o pracę dopuściły możliwość 14-dniowego wypowiedzenia.</p>	art. 36 § 1 k.p.
Zwolnienie pracownika z obowiązku świadczenia pracy	<p>Pracodawca jednostronną decyzją ma możliwość zwolnienia pracownika ze świadczenia pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.</p>	art. 36 § 2 k.p.
Świadczenia rodzinne		
Wzrost wysokości świadczeń	<p>Od 1 listopada 2016 r. zasiłek rodzinny będzie wynosił 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia, natomiast 124,00 zł będzie przysługiwało na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 18. roku życia, zaś zasiłek rodzinny w wysokości 135 zł przysługuje na dziecko w wieku powyżej 18. roku życia do ukończenia 24. roku życia. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka to 193,00 zł miesięcznie na dziecko, nie więcej jednak niż 386,00 zł na wszystkie dzieci. Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, wyniesie 95,00 zł miesięcznie na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego. A dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, to:</p> <p>a) 90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do ukończenia 5. roku życia,</p> <p>b) 110,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku powyżej 5. roku życia do ukończenia 24. roku życia.</p> <p>Dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w wysokości:</p> <p>a) 113,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły ponadgimnazjalnej lub szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki, a także szkoły podstawowej lub gimnazjum w przypadku dziecka lub osoby uczącej się, legitymującej się orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności,</p> <p>b) 69,00 zł miesięcznie na dziecko w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły, w przypadku dojazdu do szkoły ponadgimnazjalnej, a także</p>	art. 6 ust. 2 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych

Przedmiot	Opis zmian	Podstawa prawna
	szkoły artystycznej, w której realizowany jest obowiązek szkolny i obowiązek nauki w zakresie odpowiadającym nauce w szkole ponadgimnazjalnej.	
Świadczenie rodzicielskie	Ustawodawca przygotował kolejne zmiany w zakresie tzw. świadczeń rodzicielskich. Świadczenie to będzie przysługiwać osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego . Uprawnieni do pobierania tego świadczenia będą więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji lub nie w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych. Również osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego, będą mogły ubiegać się o świadczenie rodzicielskie. Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego będzie przysługiwało przez rok (52 tygodnie) po urodzeniu dziecka w wysokości 1000 zł miesięcznie, a w przypadku urodzenia wieloraczków ten okres będzie mógł być wydłużony nawet do 71 tygodni.	art. 17c ustawy o świadczeniach rodzinnych
Ograniczenie w dostępie do świadczenia rodzicielskiego	Świadczenie rodzicielskie nie będzie przysługiwało, jeżeli co najmniej jedno z rodziców dziecka otrzymuje zasiłek macierzyński lub uposażenie za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, okres urlopu rodzicielskiego.	art. 17c ust. 9 ustawy o świadczeniach rodzinnych
Nowe zasady przyznawania świadczeń rodzinnych	Do końca 2015 roku przekroczenie kryterium dochodowego w większości przypadków pozbawia prawa do świadczeń. Możliwość dalszego pobierania zasiłku rodzinnego dla osób, które przekroczyły kryterium dochodowe, ograniczone jest tylko do jednego przypadku – gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie lub dochód osoby uczącej się przekracza kwotę uprawniającą daną rodzinę lub osobę uczącą się do zasiłku rodzinnego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli przysługiwał w poprzednim okresie zasiłkowym (art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych). A zatem kryterium dochodowe w przypadku takich osób, w przeliczeniu na osobę w rodzinie, może być wyższe od kwoty uprawniającą daną osobę do zasiłku rodzinnego maksymalnie o 77 zł. Przekroczenie tej kwoty oznacza utratę prawa do zasiłku. Ustawa zmieniająca wprowadza nową zasadę w tym zakresie. Z początkiem 2016 roku przekroczenie kryterium dochodowego spowoduje, że świadczenia rodzinne będą wypłacane w wysokości różnicy między przysługującą kwotą świadczeń, tzw. łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny i osoby uczącej się.	art. 5 ust. 3, 3a, 3b, 3c ustawy o świadczeniach rodzinnych
Związki metropolitalne		
Współpraca gmin i powiatów	Ustawa o związkach metropolitalnych określa zasady i tryb tworzenia oraz organizacji związku metropolitalnego, stanowiącego w przyszłości formę współpracy gmin i powiatów.	art. 1 ustawy z 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych (dalej: ustawa metropolitalna)
Warunki utworzenia związku	Związek metropolitalny będzie tworzony przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, przy spełnieniu określonych przesłanek. Związek powstanie, jeżeli obejmuje on obszar zamieszkały przez co najmniej 500 tys. mieszkańców i w jego skład wchodzi miasto na prawach	art. 4 ustawy metropolitalnej

Przedmiot	Opis zmian	Podstawa prawna
	powiatu, będące siedzibą wojewody lub sejmiku województwa. Ponadto, wydając rozporządzenie w sprawie utworzenia związku, jak również zmiany jego granic, Rada Ministrów będzie musiała wziąć pod uwagę m.in. koncepcję przestrzennego zagospodarowania kraju, powiązania funkcjonalne oraz zaawansowanie procesów urbanizacyjnych, a także jednorodność układu osadniczego i przestrzennego, uwzględniającego więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniające zdolność wykonywania zadań publicznych.	
Zadania Rady Ministrów	Utworzenie związku będzie mogło nastąpić z inicjatywy własnej Rady Ministrów albo na wniosek rady zainteresowanej gminy lub powiatu. Zarówno w jednym, jak i drugim przypadku wydanie rozporządzenia w sprawie utworzenia związku będzie wymagało pozytywnej opinii rad: co najmniej 70% gmin, co najmniej 70% miast na prawach powiatu i co najmniej 50% powiatów.	art. 4 ustawy metropolitalnej
Opłaty i podatki lokalne		
Ewidencja osób zobowiązanych	Rada gminy może nałożyć obowiązek prowadzenia przez inkasentów ewidencji osób zobowiązanych do uiszczenia opłaty miejscowej oraz do określenia szczegółowego zakresu danych zawartych w tej ewidencji.	art. 19 pkt 2 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (dalej: u.p.o.l.)
Opłaty wprowadzane fakultatywnie	Pobieranie przez gminy opłat: <ul style="list-style-type: none"> ● miejscowej, ● uzdrowskiej, ● targowej – nie będzie obowiązkowe. Pobór tych opłat będzie wymagał podjęcia przez rady gmin uchwał w sprawie ich wprowadzenia, niezależnie od uchwalenia wysokości obowiązujących stawek, których wysokość na 2016 rok nie może przekroczyć kwot określonych w obwieszczeniu Ministra Finansów z 5 sierpnia 2015 r. w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2016 roku.	art. 17 ust. 1a, art. 19 pkt 2, art. 15 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
Zwolnienie gmin z podatku	Zniesiony będzie obowiązek płacenia podatku przez gminy od stanowiących ich własność gruntów i budynków lub ich części, nieprzekazanych w posiadanie innym podmiotom i niezajętych na działalność gospodarczą.	art. 7 ust. 1 pkt 15 u.p.o.l.

MAGDALENA SZOCHNER-SIEMIŃSKA
 ekspert w zakresie prawa administracyjnego
 i prawa pracy

PODSTAWY PRAWNE

- ▶ ustawa z 9 października 2015 r. o związkach metropolitalnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1515)
- ▶ ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. nr 154, poz. 1791; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1359)
- ▶ ustawa z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz.U. nr 200, poz. 1679; ost. zm. Dz.U. z 2005 r. nr 157, poz. 1314)
- ▶ ustawa z 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. nr 60, poz. 636; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1066)
- ▶ ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 1991 r. nr 9, poz. 31; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1283)
- ▶ ustawa z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2014 r. poz. 502; ost. zm. Dz.U. z 2015 r. poz. 1268)
- ▶ rozporządzenie Rady Ministrów z 7 sierpnia 2015 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2015 r. poz. 1238)
- ▶ rozporządzenie Rady Ministrów z 11 września 2015 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2016 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1385)